

2. obranitev naravnega okolja in ekološkega ravnotežja v krajini,
3. ohranitev posejlosti in kultiviranosti krajine ter izboljševanje kakovosti življenja na podeželju. Glavne cilje lahko strmemo v izjavo o poslanstvu Zavoda za gozdove, ki obsega prizadevanje za kakovost gozda, gozdne krajine in človekovega življenja, oziroma v geslo: »Delo z gozdom v dobro narave in ljudi«.

V organizacijskem smislu je Zavod samostojna pravna oseba, ki je organizirana kot javni zavod. Za svoje delo odgovarja Vladi RS. Ker predstavlja Zavod neprofitni del gozdarstva, se njegova dejavnost skoraj v celoti financira iz sredstev državnega proračuna. Zavod sestavlja Centralna

enota in 14 območnih enot. V sklopu območnih enot je 94 krajevnih enot in 4 gojitvena lovišča. Skupno število revimih gozdarjev je 433 oziroma v povprečju 4,6 revimih gozdarjev na krajevno enoto. 1 revirni gozdar pokriva povprečno 2.500 ha velik gozdni revir. Strokovno delo Zavoda je organizirano v sklopu 8 strokovnih oddelkov.

Zavod upravlja Svet zavoda in 14 Svetov območnih enot Zavoda. Svet Zavoda šteje 25 članov in ga sestavljajo predstavniki svetov območnih enot, ustanovitelja, izobraževalnih in raziskovalnih organizacij s področja gozdarstva in predstavniki lastnikov gozdov. Obravnava strokovnih vprašanj, povezanih z gozdarstvom in lovstvom, je zadolžitev Strokovnega sveta Zavoda in 14 Strokovnih svetov OE Zavoda.

Uspešnost novega sistema sonaravnega gospodarjenja z gozdovi v Sloveniji*

Franc FERLIN**

Ocena uspešnosti sistema sonaravnega gospodarjenja z gozdovi v Sloveniji v letih 1993 - 1997 sloni na analizi temeljnih ekoloških, gozdnogospodarskih in socialnoekonomskih dejavnikov kot indikatorjev vpliva sistema (trendov razvoja gozdov in intenzivnosti ter uspešnosti gospodarjenja, odziva lastnikov gozdov) ter na analizi uspešnosti uresničevanja sistema samega (javne gozdarske službe, nacionalnega programa razvoja gozdov, glavnih zakonskih določila). Kritična analiza indikatorjev vpliva sistema kaže:

- pozitivni vpliv na nadaljnji razvoj gozdov ter ohranjanje njihove biološke pestrosti, na zniževanje deleža ekološko nesprejemljivih sečenj, posredno pa tudi na blaženje procesov propadanja gozdov;
- pomemben prispevek k ekonomski uspešnosti gospodarjenja z gozdovi, saj proračunske spodbude lastnikom gozdov (financiranje javne gozdarske službe in sofinanciranje vlaganj) predstavljajo skoraj petino prodajne cene lesa;
- prenižek obseg izvajanja gozdnogojitvenih ukrepov, ki vplivajo na kakovost in stabilnost gozdov - zaradi premajhnega obsega proračunskih sredstev;
- razmeroma močan vpliv na izvajanje varstvenih in sanacijskih ukrepov (povečana proračunska sredstva) v zasebnih gozdovih;
- zelo pozitivni vpliv na vzdrževanje gozdnih cest v zasebnih gozdovih (plačevanje prispevka lastnikov gozdov, enoten sistem upravljanja oziroma vzdrževanja);
- pozitivni vpliv na izobraženost in usposobljenost lastnikov gozdov za strokovno in varno delo v gozdu ter

povečan interes za sodelovanje z javno gozdarsko službo;

- neučinkovitost sistema v smislu spodbujanja združevanja razdrobljenih lastnikov gozdov (tudi zaradi izpada nekaterih materialnih spodbud).

Analiza uspešnosti uresničevanja sistema sonaravnega gospodarjenja pa kaže naslednje:

- Programa razvoja gozdov v Sloveniji se je v prvem letu njegovega uresničevanja (1996) v materialnem pogledu uresničil 62 %-tno, in sicer 79 %-tno pri javni gozdarski službi ter (le) 44 %-tno pri vlaganjih v gozdove.
- Javna gozdarska služba je kot glavni steber sistema predstavljala njegov najuspešnejši del. Tako bodo npr. vsi slovenski gozdovi v razmeroma kratkem času popolnoma pokriti tudi z detajlnimi gozdnogojitvenimi načrti, izdelovanje območnih lovskogojitvenih načrtov, ki je sedaj v pristojnosti gozdarjev, pa predstavlja pomemben korak k ekosistemskemu ravnanju z gozdom.
- Analiza uresničevanja zakona o gozdovih kaže največji razkorak na strani nekaterih, še ne sprejetih (podzakonskih in drugih) predpisov, nekatere določbe zakona pa so ostale neuresničene tudi na strani Zavoda za gozdove Slovenije. Uresničevanje tega zakona je na dobrih dveh tretjinah poti. Zakon, ki ureja upravljanje državnih gozdov, pa se slabše uresničuje. Zaradi nekaterih neracionalnih rešitev v tem zakonu (predvsem izključitve možnosti tržnega določanja oziroma preverjanja višine koncesijskih dajatev) pa je slab tudi ekonomski rezultat gospodarjenja z državnimi gozdovi.

* Opomba uredništva: Prispevek bo v celoti objavljen v naslednji številki GozdV.

** Mag. F. F., Gozdarski inštitut Slovenije, Večna pot 2, 1000 Ljubljana, SLO